

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

สาธิต คงหา, ส.บ.*

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Analytical Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 117 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 และตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช 0.96 และแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 12 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2566 ถึง 30 เมษายน 2567 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยมีการกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จและระดับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.23 (S.D. = 0.39) และ 4.31 (S.D. = 0.40) ตามลำดับ และพบว่าภาพรวมของปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.639$, $P\text{-value} < 0.001$) และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ด้านการปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน และด้านการเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ มีผลและสามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 40.8 ($R^2_{adj}=0.408$, $P\text{-value} < 0.001$)

คำสำคัญ : ปัจจัยแห่งความสำเร็จ โรคพยาธิใบไม้ตับ มะเร็งท่อน้ำดี

---

*สำนักงานสาธารณสุขอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

**FACTORS AFFECTING THE CONTROL OF OPISTHORCHIASIS AND CHOLANGIOCARCINOMA
OF THE HEALTH PERSONNEL AT SUB-DISTRICT HEALTH PROMOTING HOSPITALS
IN UDONTHANI PROVINCE**

Satit Kongha, P.H. *

ABSTRACT

This cross-sectional analytical research aimed to study key success factor affecting the control of Opisthorchiasis and Cholangiocarcinoma of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani province. The samples were 117 personnel randomly selected by simple random sampling from health personnel at sub-district health promoting hospitals. This study was collected data by questionnaire that examined and verified by the three experts for content validity Items Objective Congruence (IOC) all items more than 0.50 and Cronbach's alpha coefficient was at 0.96 and in-depth interview guidelines was used to collect the qualitative data from 12 key informants who can provide intensive information on the topic. Data collected between 1st April 2023 to 30th April 2024. Data analysis was performed by descriptive and inferential statistics as significant level 0.05.

The results showed that the level of key success factor and the control of Opisthorchiasis and Cholangiocarcinoma of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani province were at high level with averages of 4.23 (S.D.=0.39 and 4.31 (S.D.=0.40), respectively. The overall key success factor had significant moderate relationships with the control of Opisthorchiasis and Cholangiocarcinoma of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani province ($r=0.639$, $P\text{-value}<0.001$). The results showed four variables of key success factors; understanding and encouraging cooperation, practicing in areas that are ready and voluntarily participate, executives at all levels provide support and links between service facilities in the health service network; could predict the Control of Opisthorchiasis and Cholangiocarcinoma of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani province at 42.9 percentage. ($R^2=0.429$, $P\text{-value}<0.001$).

Keywords: key success factors, Opisthorchiasis, Cholangiocarcinoma

---

*The office of Nayung district public health, Udon Thani province.

บทนำ

ในปัจจุบันองค์การอนามัยโลกได้จัดอันดับโรคพยาธิใบไม้ตับเป็นโรคสำคัญ เพราะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งท่อน้ำดีในคน จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุขพบโรคมะเร็งท่อน้ำดีในประเทศไทยอัตราการเสียชีวิตสูงสุดที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือภาคเหนือ นอกจากนี้ยังมีรายงานผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งท่อน้ำดีในคน เฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือมีผู้เสียชีวิตสูงถึงปีละ 28,000 ราย เฉลี่ยวันละ 76 คน ส่วน สาเหตุสำคัญเกิดจากค่านิยมกินปลาน้ำจืดเกล็ดขาวและปลาพื้นบ้านในทุ่งนา เมื่อคนกินเข้าไปตัวอ่อนพยาธิใบไม้ตับเจริญเป็นตัวเต็มวัยในท่อน้ำดี คนที่มีพยาธิชนิดนี้จะแพร่เชื้อได้นานถึง 30 ปี ปัจจุบันมีประชาชนติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับสูงถึง 3 ล้านคน และสถานการณ์ผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีในประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี พบผู้เป็นมะเร็งท่อน้ำดีประมาณ 20,000 คน โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาเหตุสำคัญเกิดจากการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับจากการกินปลาน้ำจืดเกล็ดขาวในวงศ์ปลาตะเพียนโดยไม่ทำให้สุกด้วยความร้อน เช่น ก้อยปลา ลาบปลา ปลาสัมดิบ ส้มตำปลาร้าดิบ เป็นต้น พยาธิรูปร่างคล้ายใบไม้เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะไปฝังตัวในทางเดินท่อน้ำดีและท่อน้ำดีส่วนปลายบริเวณขั้วตับ ทำให้เซลล์ของเยื่อบุทางเดินน้ำดีมีการแบ่งตัวอย่างผิดปกติ เพิ่มโอกาสเป็นโรคมะเร็งมากกว่าคนปกติถึง 16 เท่า โดยใช้เวลาในการพัฒนาเป็นมะเร็งท่อน้ำดีประมาณ 20 ปี ⁽¹⁾ นำไปสู่การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ทศวรรษกำจัดปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2559-2568 โดยกรมควบคุมโรคเป็นแกนกลางประสานความร่วมมือกันจัดทำในหลายภาคส่วนทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หน่วยงานด้านการศึกษาวิจัยโรคมะเร็ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคีเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อขับเคลื่อนให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในพื้นที่เสี่ยงทั่วประเทศไทยให้ปลอดภัยจากพยาธิใบไม้ตับ การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะประเด็นกำจัดพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในประชาชนผ่านแผนยุทธศาสตร์ทศวรรษการกำจัดพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1) มาตรการเชิงนโยบายและการควบคุมกำกับอย่างเข้มข้น ยุทธศาสตร์ที่ 2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งและขยายความครอบคลุมของมาตรการเชิงป้องกัน ทั้งในประเทศและภูมิภาคในกลุ่มน้ำโขง ยุทธศาสตร์ที่ 3) การพัฒนาคุณภาพการวินิจฉัย การดูแลรักษาและการส่งต่อทั้งระบบแบบบูรณาการ ยุทธศาสตร์ที่ 4) ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมและพัฒนาศักยภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันควบคุมและจัดการสิ่งแวดล้อมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี และ ยุทธศาสตร์ที่ 5) การศึกษาวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลและการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ ⁽²⁾

การแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ซึ่งในปี 2564 เน้นดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) การตรวจคัดกรองสุขภาพ ตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับด้วยการอุจจาระประชาชนกลุ่มเสี่ยงอายุ 15 ปีขึ้นไปและให้การรักษากล่าวตรวจพบพยาธิใบไม้ตับ ตรวจคัด กรองด้วยเครื่องอัลตราซาวด์ในประชาชนที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปไปที่โรงพยาบาลชุมชน เมื่อพบว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงมะเร็งท่อน้ำดีต้องส่งต่อเพื่อเข้ารับการรักษา 2) การให้ความรู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพประชาชนและนักเรียน ทั้งในระบบการศึกษาปกติ (โรงเรียน) และการศึกษานอกระบบ (ตามอัธยาศัย) เพื่อสร้างพฤติกรรมไม่กินปลาน้ำจืดเกล็ดขาวดิบ ปรงดิบ การขับถ่ายอุจจาระลงส้วม 3) การจัดการสิ่งแวดล้อม สิ่งปฏิกูล โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อลดการติดเชื้อใน

คน ปลาปลอดเชื้อ ลดการติดเชื้อในสัตว์รังโรค เช่น หอย สุนัข แมว โดยมีเป้าหมายเพื่อการปลอดพยาธิในคน และสัตว์ 4) การจัดทำฐานข้อมูลทางระบาดวิทยาและระบบฐานข้อมูลพยาธิไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีครบวงจร และครอบคลุมถึงระดับชุมชน และ 5) การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี การดูแลแบบ ประคับประคอง ⁽³⁾ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นหน่วยงานปฐมภูมิที่ให้บริการในชุมชนใกล้บ้านใกล้ใจ มากที่สุด นับเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนางานสาธารณสุข การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ถือเป็นภารกิจสำคัญที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขต้องดำเนินการ โดยเฉพาะด้านการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการดูแลสุขภาพของตนเองและการ คัดกรองกลุ่ม เสี่ยงต่อโรคพยาธิใบไม้ตับ เพื่อลดอัตราความชุกและการเกิดโรค ซึ่งในการศึกษาจากการดำเนินงานป้องกันและ ควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีผู้ทำวิจัยไว้แล้ว พบว่า การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ⁽⁴⁾ การปฏิบัติงานตามมาตรฐานของทีมเฝ้าระวังสอบสวน เคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อยู่ในระดับมาก ⁽⁵⁾ และการปฏิบัติงานทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมาก ⁽⁶⁾

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ปัจจัยที่จะทำให้การป้องกันและควบคุมโรคพยาธิ ใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีให้สำเร็จตามเป้าหมายนั้นต้องอาศัยปัจจัยแห่งความสำเร็จ ซึ่งการดำเนินงานของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ประสบความสำเร็จได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัย แห่งความสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 2) หน่วยงาน สนับสนุนทุกระดับมีแผนงานรองรับ 3) การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ 5) การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ และ 6) ความเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย ⁽⁷⁾ ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้ การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลประสบความสำเร็จ ซึ่งใน การศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จมีผู้ทำวิจัยไว้แล้ว พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาคุณภาพการ รักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ ด้านความเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาล แม่ข่าย และด้านการใช้กระบวนการประชาคม มีส่วนร่วมในการพยากรณ์การปฏิบัติงานของทีมหมอครอบครัว ระดับตำบล ในจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ร้อยละ 68.9 ⁽⁸⁾ และพบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านความเชื่อมโยง ระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ มีส่วนร่วมในการพยากรณ์การปฏิบัติงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่ายของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่นได้ ร้อยละ 66.4 ⁽⁹⁾ และพบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจใน การมีส่วนร่วม และด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ มีส่วนร่วมในการพยากรณ์การทำ วิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 51.4 ⁽¹⁰⁾

จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 20 อำเภอ มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวนทั้งสิ้น 211 แห่ง ซึ่งได้มีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ในด้านการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี โดยเป็นนโยบายหลักสำคัญของนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ⁽¹¹⁾ โดยในปี 2564 พบว่าจังหวัดอุดรธานีมีผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งตับ จำนวน 1,965 คน คิดเป็น 125.97 ต่อแสนประชากร จากการดำเนินการคัดกรองประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปพื้นที่ตำบลจัดการสุขภาพปี 2565-2566 พบอัตราการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ 1.22 และ 4.0 ตามลำดับ และการติดตามผู้ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับโดยการตรวจอุจจาระเพื่อหาเชื้อหลังจากรับการรักษา 1 ปี ปี 2564-2565 พบการติดเชื้อซ้ำ ร้อยละ 13 และ 10 ตามลำดับ ส่วนการคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีด้วยวิธีอัลตราซาวด์ ในประชาชนกลุ่มเสี่ยงอายุ 40 ปีขึ้นไปในปี 2565 ดำเนินการได้จำนวน 2,023 ราย ผลการคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี พบผู้ป่วยที่มีความผิดปกติและสงสัยมะเร็งท่อน้ำดี จำนวน 40 ราย มีจำนวน 3 ราย ที่มีความเร่งด่วน และได้ส่งต่อรักษาในระบบ ซึ่งพบว่าการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ การป่วยด้วยโรคมะเร็งท่อน้ำดีและการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งตับของประชาชนจังหวัดอุดรธานี ค่อนข้างสูง แสดงว่าประชาชนยังไม่มีมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีเท่าที่ควร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้มีการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและพิจารณานำแนวคิดทฤษฎีมาใช้ในการงานวิจัย ประกอบด้วย ปัจจัยแห่งความสำเร็จใช้แนวคิดของชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ ⁽⁷⁾ และการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ⁽³⁾ ซึ่งมีรายละเอียดของกรอบแนวคิด ดังนี้

ตัวแปรควบคุม

คุณลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. รายได้
6. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรค
พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
7. การได้รับการฝึกอบรมด้านการป้องกันและควบคุมโรค
พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ตัวแปรต้น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการจัดทำแผนการ
ปฏิบัติงาน
3. การปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อม และสมัครใจในการมี
ส่วนร่วม
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือใน
การปฏิบัติงาน
5. การพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์
ของสถานบริการ
6. การเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการ

ตัวแปรตาม

การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็ง
ท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

1. การตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
2. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพประชาชนและนักเรียน
3. การจัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล
4. การจัดการฐานข้อมูลทางระบาดวิทยาและฐานข้อมูลพยาธิ
ใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
5. การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีและการดูแล
ประคับประคอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross – Sectional Analytical Research) โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และเชิงคุณภาพ โดยแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview Guidelines) ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดอุดรธานี จำนวน 211 คน ใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 117 คน ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2566 - 30 เมษายน 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและพัฒนาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแบบสอบถาม ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะคำถาม เป็นคำถามปลายปิดให้เลือกตอบและคำถามปลายเปิดให้เติมคำลงในช่องว่างตามความเป็นจริง ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพสมรส 4) ระดับการศึกษา 5) ตำแหน่ง 6) รายได้ 7) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี และ 8) การได้รับการอบรมด้านการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการจัดทำแผนการปฏิบัติงาน 3) การปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความ พร้อม และสมัครใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน 5) การพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ และ 6) การเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ (5,4,3,2,1)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) การตรวจคัดกรองสุขภาพพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี 2) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพประชาชนและนักเรียน 3) การจัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล 4)การจัดทำฐานข้อมูลทางระบาดวิทยาและระบบฐานข้อมูลพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี และ 5) การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีและการดูแลแบบประคับประคอง โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ (5,4,3,2,1)

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี โดยมีลักษณะคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ชุดที่ 2 แนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview Guidelines) โดยการนำข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณที่พบปัญหาแล้วนำประเด็นปัญหามากำหนดแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำมาสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดประเด็นไว้ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี คำถามเป็นแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ส่วนที่ 2 เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี คำถามเป็นแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ส่วนที่ 3 เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี คำถามเป็นแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำเสนอแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของภาษา ความครอบคลุม และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามที่สร้างขึ้นกับนิยามตัวแปร โดยมีค่าความตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ (Item Objective Congruence: IOC) ⁽¹²⁾ เท่ากับ 0.67 การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยจะนำ แบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try-out) กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จเท่ากับ 0.95 และด้านการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เท่ากับ 0.97 และเมื่อรวมแบบสอบถามทั้งชุดมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ใช้สถิติบรรยาย (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) ส่วนการศึกษาหาความสัมพันธ์วิเคราะห์โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และใช้สถิติ Stepwise Multiple Linear Regression Analysis หรือการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอนในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariable Relationship) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี รหัสโครงการ UDREC 10966 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2566

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53.8 อายุเฉลี่ย 39.98 ปี (S.D.=7.91 ปี) สถานภาพสมรส ร้อยละ 82.1 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 77.8 ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขมากที่สุด ร้อยละ 56.4 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 41,982.05 บาท (S.D. = 8,311.25 บาท) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 56.4 (S.D.=7.10 ปี) ส่วนใหญ่ ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ร้อยละ 64.1 และจำนวนครั้งที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี 1-3 ครั้ง ร้อยละ 58.7 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (n=117)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	54	46.2
หญิง	63	53.8
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 30 ปี	17	14.5
31-40 ปี	43	36.8
41 ปี ขึ้นไป	57	48.7
Mean=39.98 ปี, S.D. = 7.91 ปี, Minimum = 24 ปี, Maximum = 55 ปี		
ตำแหน่ง		
นักวิชาการสาธารณสุข	66	56.4
เจ้าพนักงานสาธารณสุข	35	29.9
พยาบาลวิชาชีพ	16	13.7
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	5.1
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	77.8
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	20	17.1
สถานภาพสมรส		
โสด	13	11.1
คู่	96	82.1
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกัน	8	6.8
รายได้		
ต่ำกว่า 30,000 บาท	9	7.7
10,001-40,000	42	35.9
40,001 บาทขึ้นไป	66	56.4

Mean=41,982.05 บาท, S.D. = 8,311.25 บาท, Minimum = 25,200 บาท, Maximum = 57,750 บาท

ระยะเวลาในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

1-5 ปี	34	29.1
6-10 ปี	17	14.5
11 ปีขึ้นไป	66	56.4

Mean = 11.56 ปี, S.D. = 7.10 ปี, Minimum = 1 ปี, Maximum = 26 ปี

การอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

เคย	75	64.1
ไม่เคย	42	35.9

จำนวนครั้งการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

1-3 ครั้ง	44	58.7
4-6 ครั้ง	22	29.3
7 ครั้งขึ้นไป	9	12.0

Mean=1.83 ครั้ง, S.D. = 1.27 ครั้ง, Minimum = 1 ครั้ง, Maximum = 11 ครั้ง

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 (S.D.=0.39) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 (S.D.=0.51) รองลงมาคือ ด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D.=0.49) ด้านการเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D.=0.50) ด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษายาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 (S.D.=0.49) ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 (S.D.=0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 (S.D.=0.65) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	Mean	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน	3.98	0.65	มาก
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติงาน	4.36	0.51	มาก
3. การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	4.19	0.51	มาก
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	4.28	0.49	มาก
5. การพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ	4.27	0.49	มาก
6. การเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ	4.28	0.50	มาก
ภาพรวม	4.23	0.39	มาก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากผู้บริหาร บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงภาคีเครือข่ายในพื้นที่และการเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน

3. การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ในภาพรวมการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 (S.D.=0.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 (S.D.=0.48) รองลงมาคือ ด้านการตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 (S.D.=0.47) ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพประชาชนและนักเรียน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 (S.D.=0.48) ด้านการจัดการฐานข้อมูลทางระบาดวิทยาและฐานข้อมูลพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 (S.D.=0.46) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีและการดูแลประคับประคอง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D.=0.49) รองลงมาคือ ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านการตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	4.32	0.47	มาก
2. ด้านการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพประชาชนและนักเรียน	4.30	0.48	มาก
3. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งปฏิกูล	4.34	0.48	มาก
4. ด้านการจัดการฐานข้อมูลทางระบาดวิทยาและฐานข้อมูลพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	4.30	0.46	มาก
5. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีและการดูแลระดับประคอง	4.28	0.49	มาก
ภาพรวม	4.31	0.40	มาก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีและการดูแลระดับประคอง ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของญาติและคนในครอบครัว รวมถึงคนในชุมชน ร่วมกันดูแลผู้ป่วย และการประสานการดูแลเชื่อมโยงกับโรงพยาบาลแม่ข่ายรวมถึงการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การดูแลเครื่องช่วยเหลือที่จำเป็นให้พร้อมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี พบว่า ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.639$, $p\text{-value}<0.001$) เมื่อพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จรายด้าน พบว่า ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน ($r=0.468$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติงาน ($r=0.426$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ($r=0.517$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ($r=0.538$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ ($r=0.424$, $p\text{-value}<0.001$) และด้านการเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ ($r=0.481$, $p\text{-value}<0.001$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	0.639	< 0.001*	ปานกลาง
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การ สนับสนุนการปฏิบัติงาน	0.468	< 0.001*	ปานกลาง
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติงาน	0.426	< 0.001*	ปานกลาง
3. การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.517	< 0.001*	ปานกลาง
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	0.538	< 0.001*	ปานกลาง
5. การพัฒนาคุณภาพการรักษา พยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.424	< 0.001*	ปานกลาง
6. การเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ	0.481	< 0.001*	ปานกลาง

* p-value < 0.05, ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ กับตัวแปรตามคือการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี คือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (p-value=0.014) ด้านการปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม (p-value<0.028) ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน (p-value=0.006) และด้านการเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ (p-value=0.035) มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี และสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและ

มะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 40.08
รายละเอียด ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้
ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	B	Beta	T	p-value	R	R ²	R ² adj	R ² change
1.ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการ สร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้ เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	0.191	0.234	2.504	0.014	0.538	0.289	0.238	-
2.ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการ ปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและ สนใจในการมีส่วนร่วม	0.158	0.202	2.228	0.028	0.604	0.365	0.354	0.076
3.ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้าน ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุน ในการปฏิบัติงาน	0.141	0.228	2.790	0.006	0.637	0.405	0.390	0.040
4.ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านการ เชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการ ในเครือข่ายบริการสุขภาพ	0.152	0.189	2.130	0.035	0.655	0.429	0.408	0.023
ค่าคงที่ 1.621, F = 21.002, p-value < 0.001, R = 0.655, R ² = 0.429, R ² adj = 0.408								

*ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis)

สรุปตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี มีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการปฏิบัติงาน อบรมพัฒนาความรู้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกิดการมีส่วนร่วม การให้ความสำคัญกับบุคลากร เพื่อเกิดความรู้สึกมีคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรและการยอมรับการปฏิบัติงานของเพื่อนร่วมงาน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำแผนการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย การเตรียมบุคลากรที่มีความพร้อมและมีความสามารถในการดำเนินงาน การเตรียม

งบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินงาน การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมในการดำเนินงาน การเตรียมแนวทางในการดำเนินงานและการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานที่ชัดเจน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีอย่างเพียงพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน การสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานเครือข่าย การควบคุมกำกับ การดำเนินงานจากผู้บริหาร การติดตามประเมินผลจากผู้บริหารและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเมื่อมีอุปสรรคในการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีทุกระดับ เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาระบบส่งต่อในหน่วยงาน การเชื่อมโยงระบบส่งต่อระหว่างเครือข่าย การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารวิชาการในระดับอำเภอและตำบล การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานในระดับอำเภอและตำบล และเครือข่ายระดับอำเภอและตำบลมีการกำหนดเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ เครือข่ายการดำเนินงานในระดับอำเภอและตำบลควรมีการร่วมจัดทำแผนในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงาน ร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จมีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.23 (S.D.=0.39) ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของทศพล ใจทาน และคณะ⁽¹³⁾ ซึ่งพบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 (S.D.=0.54) ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่ย่อมมีสภาพปัญหาและข้อจำกัดในการแก้ไขปัญหาที่ต่างกัน อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

ของกัญญารัตน์ จันทรีโสสม และคณะ⁽¹⁴⁾ ซึ่งพบว่า ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 (S.D.= 0.51)

2. การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.31 (S.D.=0.40) ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาสินี วงศ์ผาบุตร และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁵⁾ ซึ่งพบว่า การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 (S.D.=0.59) และบางพื้นที่อาจจะมีบริบทที่ต่างกันและอาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร อุ่นคำ และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁶⁾ พบว่าระดับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 (S.D.=0.51)

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.639$, $p\text{-value}<0.001$) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ ภูมุล และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁷⁾ ($r=0.690$, $p\text{-value}<0.001$) และผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสัมพันธ์สอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับงานวิจัยของวิลาสินี วงศ์ผาบุตร และประจักษ์ บัวผัน⁽¹⁵⁾ พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.741$, $p\text{-value}<0.001$)

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จมีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี โดยตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี และถูกเลือกเข้าสมการ ได้แก่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ด้านการปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนในการปฏิบัติงาน และด้านการเชื่อมโยงกันระหว่างสถานบริการในเครือข่ายบริการสุขภาพ ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 40.8

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดอุดรธานี ควรกำหนดนโยบายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้ประชาชนตระหนักถึงภัยของโรคมะเร็งท่อน้ำดี เพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งท่อน้ำดี

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดอุดรธานี ควรส่งเสริมให้พื้นที่มีการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งท่อน้ำดี เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดอุดรธานี ควรสนับสนุนงบประมาณในการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งท่อน้ำดีอย่างเพียงพอ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอในจังหวัดอุดรธานี ควรสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงระบบการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งท่อน้ำดีระหว่างเครือข่ายบริการสุขภาพ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งท่อน้ำดี

2. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงสาธารณสุข. แผนยุทธศาสตร์ ทศวรรษกำจัดปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี 2559-

2568. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข;2561.

2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. แนวทางการดำเนินงานโครงการกำจัดพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ครบ 70 ปี ในพุทธศักราช 2559 พร้อมทั้งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจะทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา ตลอดจนถึงปีพุทธศักราช 2560 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงเจริญพระชนมพรรษา 90 พรรษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2560.

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. รายงานสรุปผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2565. อุดรธานี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี; 2560.

4. สิริสา เทียมทัน, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2560;18(1):49-61.
5. สุวิชัย งามมูลเลิศ, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น 2561;25(1):23-34.
6. น้ำทิพย์ ศรีหนองกิจ, ชัญญา อภิบาลกุล. ปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารระบบวิจัยและพัฒนาสุขภาพ 2561;11(2):555-66.
7. ชูชัย ศุภวงศ์. คู่มือการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2553.
8. ทวีเลิศ ขายงาม, ประจักษ์ บัวผัน, สุรัชย์ พิมพ์หา. บรรยาการองค์การและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของทีมหมอครอบครัวระดับตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2561;18(3):124-35.
9. สุวิชัย งามมูลเลิศ, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น 2561;25(1):23-34.
10. ณัฐพล โยธา, ประจักษ์ บัวผัน, สุรัชย์ พิมพ์หา. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยาการองค์การที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(1):149-60.
11. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. รายงานสรุปผลการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี 2566. อุดรธานี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี; 2566.
12. บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางการสาธารณสุขกรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักท์; 2560.
13. ทศพล ใจทาน, ประจักษ์ บัวผัน, สุรัชย์ พิมพ์หา. ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเลย. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):161-71.
14. กัญญารัตน์ จันทร์โสม, ประจักษ์ บัวผัน, มกรพันธ์ จูฑะรสก. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานบริการแพทย์แผนไทยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;20(2):60-71.

15. วิลาสินี วงศ์ผาบุตร, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;18(1):49-61.
16. สมพร อุ่นคำ, ประจักษ์ บัวผัน. การสนับสนุนองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานระบาดวิทยาโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในสถานีนอนามัย จังหวัดเลย, วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2553; 10(3):61-74.
17. จันทร์เพ็ญ ภูมิธ, ประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการบริหารงานเวชภัณฑ์ยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2562;12(1):388-98.